

Apstiprināts:

SIA „Izdevniecība Dienas Mediji”
valdes loceklis Edgars Kots

SIA „Izdevniecība Dienas Mediji”
galvenais redaktors Gatis Madžiņš

SIA „Izdevniecība Dienas Mediji” ētikas kodekss

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Šis ētikas kodekss (turpmāk - Kodekss) nosaka SIA „Izdevniecība Dienas Mediji”, reģ.Nr.40003804497 (turpmāk - Sabiedrība), redakcijas (turpmāk - Redakcija) ētikas pamatprincipus, vadlīnijas.
- 1.2. Redakcija ir Sabiedrības apstiprināta struktūrvienība, kas nodrošina redakcionālā satura radīšanu¹ un publiskošanu² Sabiedrības masu informācijas līdzekļos. Kodeksā izmantojot apzīmējumu „Redakcija”, tiek runāts arī par personām (gan Sabiedrības darbinieki, gan Redakcijas ārštata autori), kas darbojas Redakcijas uzdevumā vai tās interesēs³.
- 1.3. Kodeksa ievērošanu Redakcijā nodrošina Sabiedrības galvenais redaktors (turpmāk – Galvenais redaktors).
- 1.4. Kodekss sagatavots 2 (divos) oriģināleksemplāros, no kuriem viens glabājas pie Galvenā redaktora, bet otrs Sabiedrības personāla daļā.

2. Ētikas pamatprincipi, vadlīnijas

2.1. redakcijas objektivitāte:

- 2.1.1. patiesība ir Redakcijas galvenais virsmērķis;
- 2.1.2. Redakcijas pārstāvjiem ir pienākums būt neatkarīgiem redakcionālā satura ziņā. Aizliegts pārstāvēt kādu politisko, ekonomisko u.tml. „spēku”, organizāciju vai personu grupu, visplašākā minēto vārdu un apzīmējumu nozīmē. Par jebkuru iespējamu interešu konfliktu ir pienākums informēt Galveno redaktoru;
- 2.1.3. Redakcijas uzdevums ir piedāvāt lasītājam/skatītājam patiesu, ticamu informāciju, precīzi atspoguļojot visus faktus un notikumus un publicējot tikai pārbaudītu informāciju. Vienmēr jācenšas sasniegt objektivitāti un nodrošināt visu notikumā vai procesā iesaistīto svarīgo pušu uzskatus (ja tiek sniegti, t.sk., saprātīgā periodā). Nav attaisnojama neobjektivitāte, neprecizitāte vai paviršība notikumu atspoguļošanā;
- 2.1.4. Redakcijai ir skaidri jānodala ziņu⁴ sniegšana no viedokļu⁵ paušanas. Ziņām (tieši ziņu informācijai) ir jābūt brīvām no jebkādiem žurnālista ar papildus faktiem neapstiprinātiem viedokļiem vai aizspriedumiem, un jāatspoguļo visi aprakstītā jautājuma aspekti;
- 2.1.5. katram ir tiesības paust savu viedokli⁶. Viedoklis/komentārs ir arī Redakcijas pārstāvjiem. To publiskojot, jāievēro Kodeksa 2.2.punktu, kā arī pastāvošā prakse⁷;
- 2.1.6. Redakcija nedrīkst tieši vainot nevienu likumpārkāpumos vai noziegumos, ja nav būtisku pierādījumu vai nav stājies spēkā notiesājošs tiesas spriedums;

¹ Autortiesību likuma 1. panta 2. punkts: „**darbs** - autora radošās darbības rezultāts literatūras, zinātnes vai mākslas jomā neatkarīgi no tā izpausmes veida, formas un vērtības”.

² Autortiesību likuma 1. panta 14. punkts: „publiskošana — jebkura darbība, ar kuru tieši vai ar attiecīgas tehniskas ierīces palīdzību darbs, izpildījums, fonogramma vai raidījums tiek padarīts pieejams sabiedrībai”.

³ Autortiesību likuma 1. panta 1. punkts; likuma „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” 23. pants; Darba likuma 3. pants (Darbinieks, kas struktūrvienībā ir pakārtots Redakcijai vai kādai nodaļai, kas atrodas Redakcijas sastāvā).

⁴ „Ziņas ir datu, faktu, skaitļu un arī informācijas kopums.” (atreferēts no Latvijas Republikas Augstākās tiesas GODA UN CIENAS CIVILTIESISKĀ AIZSARDZĪBAS Tiesu prakses apkopojuma 2010.-2018. 8 lpp.).

⁵ „(..) viedoklis ir uzskats, izpratne (par ko), arī attieksme (pret ko).” (atreferēts no Latvijas Republikas Augstākās tiesas GODA UN CIENAS CIVILTIESISKĀ AIZSARDZĪBAS Tiesu prakses apkopojuma 2010.-2018. 8 lpp.).

⁶ Latvijas Republikas Satversmes 100.pants: “Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta”.

⁷ Viedoklim jābūt „specīgai” faktiskai bāzei – „Viedoklis bez jebkādas faktiskās bāzes būtu vērtējams kā ziņas, kuru patiesumu faktu trūkuma dēļ nav iespējams pierādīt. Kā atzinusi Augstākā tiesa, atbildība iestājas arī par nepamatota un aizskaroša viedokļa paušanu bez jebkādas faktiskas bāzes, tas ir, gadījumos, kad viedoklis ir rupjš un klajī aizskarošs. Lai sniegtu asu un negatīvu personas vērtējumu, jāpastāv ziņām pamatam, piemēram, kādiem notikumiem vai arī cietušais pats veicis kādas darbības, kas radījušas pamatu konkrētam viņa personības vai darbības vērtējumam (..).” (atreferēts no Latvijas Republikas Augstākās tiesas GODA UN CIENAS CIVILTIESISKĀ AIZSARDZĪBAS Tiesu prakses apkopojuma 2010.-2018. 9 lpp.).

- 2.1.7. Redakcijai ir jābūt kritiskai pret visa veida informāciju;
- 2.1.8. Redakcijas pienākums ir neveidot redakcionālo saturu saviem informācijas avotiem, reklāmas klientam, Sabiedrības administrācijai, bet tikai lasītājiem/skatītājiem.

2.2. izvairīšanās no interešu konfliktiem:

- 2.2.1. tiek pienems, ka Redakcijas pārstāvju ienākumu avots ir viņa darba alga un/vai autoratlīdzība un/vai samaksa par pakalpojumu, kas saistās ar redakcionālā vai līdzīga mediju satura veidošanu/publicēšanu. Redakcionālās informācijas publicēšana/noklusēšana Sabiedrības masu informācijas līdzekļos, lai gūtu peļņu no ārpus Redakcijas struktūrām vai privātpersonām, ir aizliepta. Tāpat, bez Galvenā redaktora nepārprotamas piekrišanas, aizliegt publicēt slēpto reklāmu vai sabiedrisko attiecību materiālu, uzdodot to par redakcionālo saturu, neatkarīgi no tā vai par to ir saņemta atlīdzība vai nav;
- 2.2.2. Redakcijai ir aizliegts pienemt no saviem informācijas avotiem dāvanas (t.sk., pakalpojumus), izņemot oficiālos reprezentācijas materiālus vai turpmāk norādīto. Redakcija drīkst pienemt apmaksāta ceļojuma piedāvājumus, ja tie nerada konfliktu starp žurnālista pienākumu objektīvi atspoguļot sabiedrībai svarīgus notikumus un ceļojuma apmaksātāja interesēm. Katrs šāds gadījums ir iepriekš jāakceptē Galvenajam redaktoram, un rakstā (ja tas top saistībā ar ceļojumu), kas top apmaksāta ceļojuma rezultātā, ir skaidri jānorāda, kas ceļojumu ir finansējis. Par iespējamiem uzpirkšanas gadījumiem jāinformē Galvenais redaktors;
- 2.2.3. Redakcijas pārstāvju līdzdalība profesionālos konkursos ir apsveicama, jo vairo Sabiedrības masu informācijas līdzekļu zīmolu vērtību, un motivē citus Redakcijas pārstāvju. Ja Redakcijas pārstāvis pats izvirza sevi dalībai konkursā no Sabiedrības puses, šādā gadījumā pieteikums iepriekš jāsaskaņo ar Galveno redaktoru;
- 2.2.4. Redakcijas pārstāvis (darbinieks) Valsts, pašvaldību, ES vai starptautisku institūciju un uzņēmumu rīkotos konkursos nepieņem materiālas balvas (naudas prēmijas, preces), jo tās var radīt šaubas par Redakcijas vai tās pārstāvju neatkarību. Šādos gadījumos Redakcijas pārstāvis (darbinieks) var pienemt balvas, kas simboliski apliecina novērtējumu (diplomi, medaļas) vai izglīto un profesionāli pilnveido darbinieku (mācības). Citos gadījumos, apbalvošanas gadījumā Redakcijas pārstāvis informē Galveno redaktori, un tie kopīgi izlemj par atteikšanos no mantiskas balvas, tās izmantošanu labdarībai vai tās pieņemšanu. Sie balvu pieņemšanas ierobežojumi neattiecas uz konkursiem, ko rīko profesionālas un sabiedriskas žurnālistu vai mediju organizācijas. Redakcijas pārstāvji, kas ir ārštata autori vai sadarbojas ar Redakciju uz uzņēmumu līguma pamata, ir atbrīvoti no šajā punktā noteiktā, tomēr, ja minētie Redakcijas pārstāvji nem dalību minētajos konkursos, un sanem apbalvojumā naudas prēmijas vai preces, minētajiem Redakcijas pārstāvjiem viena mēneša laikā no šādas balvas saņemšanas ir aizliegt Sabiedrības masu informācijas līdzekļos publicēt komplementāru informāciju par balvas izsniedzēj organizāciju vai tās amatpersonām – izņēmums pielaujas ar Galvenā redaktora atļauju;
- 2.2.5. Redakcijas pārstāvis (darbinieks) var publicēties citos izdevumos vai veidot raidījumus radio vai TV, iesaistīties ārpus Redakcijas projektos un nodarbēs tikai ar ikreizēju rakstisku Galvenā redaktora piekrišanu;
- 2.2.6. nav pielaujama otra darbavietā, sabiedriskas iestādes vadīšana vai darbošanās kādā organizācijā, ja tā kompromitē Redakcijas pārstāvi. Jāatturas rakstīt par uzņēmumiem, kuru akcijas vai daļas Redakcijas pārstāvim pieder, lai nenonāktu interešu konfliktā, un jāinformē par to Galvenais redaktors;
- 2.2.7. Redakcijas pārstāvjiem aizliegts izmantot savu pozīciju personīgās interesēs;
- 2.2.8. atlauts sadarboties ar citiem medijiem, ja par to ir informēts Galvenais redaktors un ja tas pozitīvi nes pasaulē Redakcijas vārdu.

2.3. komunikācija ar avotiem:

- 2.3.1. Redakcija aizsargā informācijas avota anonimitāti. Ja Redakcijas pārstāvis uzzinājis, kāda cita satura informācijas avotu, tas minēto informāciju patur noslēpumā – to aizliegts izpaust;
- 2.3.2. plaģiātisms ir negodīga un nepieņemama rīcība;
- 2.3.3. Redakcija informācijas vākšanā lieto godīgas metodes. Atkāpes no šī principa pielaujamas izņēmuma gadījumos, kad runa ir par nozieguma novēršanu vai atklāšanu un sabiedriskais labums no šī principa pārkāpšanas ir būtisks. Atkāpes no šī principa pielaujamas tikai ar Galvenā redaktora akceptu un skaidri nosakot Redakcijas pārstāvja rīcības robežas;
- 2.3.4. Redakcija var nerādīt savus rakstus informācijas avotiem pirms publicēšanas. Izņēmuma gadījumā var tikt nosūtīts informācijas avota teiktais (bet ne viss materiāls), un arī tikai lai izlabotu faktus.

2.4. precīzitātē:

- 2.4.1. nav pieņemami komentāri, kuros paustie viedokļi balstās uz apzināti sagrozītiem, noklusētiem vai nepatiesiem faktiem;
- 2.4.2. nav pielaujams izplatīt neoficiālu informāciju, kas ietekmē cilvēka reputāciju, nelaujot viņam aizstāvēties vai, piem., izteikt pretviedokli;
- 2.4.3. Redakcijai pienākums ir respektēt līdzcilvēku privātās dzīves neaizskaramību, izņemot gadījumus, kad aprakstāmās personas darbības nonāk pretrunā ar likumu vai vispārpienēmtām Sabiedrības normām;
- 2.4.4. Redakcija ir atbildīga par kvalitatīvu redakcionālo darba izpildi.

Atbildība

- 3.1. Kodeksa pārkāpums tiek uzskatīts (darbiniekam) par darba kārtības pārkāpumu, kas var būt par pamatu disciplinārsodam vai darba līguma izbeigšanai. Gadījumos, kad pārkāpumu veica, piem., ārštata autors, pārkāpums var būt par pamatu autorlīguma (t.sk., uzņēmuma līgums) vienpusējai izbeigšanai no Sabiedrības puses.
- 3.2. Pārkāpuma fakta esamība vai neesamība tiek izvērtēta Redakcijas ietvaros – Galvenais redaktors rīko atsevišķu sapulci, kurā, kopā ar personu, kas pielāvusi iespējamo pārkāpumu, piedalās vēl 2 Redakcijas pārstāvi – sapulces norise tiek protokolēta. Sapulces ietvaros, ļaujot personai, kas pielāvusi iespējamo pārkāpumu, izteikt pretargumentus un viedokļus aizstāvībai, tiek pieņemts lēmums vai ir pārkāpts Kodekss, un pārkāpuma smagums. Sapulces lēmums ir nepārsūdzams. Gadījumā, ja sapulce nospriež, par pārkāpuma esamību, Galvenais redaktors iesniedz visus pamatojošos dokumentus Sabiedrības personāla daļai, kā arī Redakcijas vārdā pieprasa nepieciešamo sodu – personāla daļa tālāk rīkojas, ievērojot materiālās normas, kā arī atbilstoši Galvenā redaktora izteiktajai dokumentācijai par notikumu.